

GAZETA LWOWSKA

wychodzi codziennie rano

Ceny prenumeraty w Lwowie:
 Bez doręczenia do domu miesięcznie zł. 5—
 z dostawą do domu ..... zł. 5.30
na prowincji
 z przesyłką pocztową ..... zł. 5.30
 za granicą ..... zł. 8—

Telefony:
REDAKCJI
 27, 71-02.
ADMINISTRACJI
 21-17.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 L. p.
 Listy należy frankować. — Reklamacje
 otwarte wolne od opłaty.
 Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

CENA
NUMERU

20 gr.

Ceny ogłoszeń:
 Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłosze-
 niach gr. 20, w nadesłanym i w nekrologach gr. 10,
 w kronice, repertuar, dział gospodarczy, raski w tekście
 gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1— Za
 jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno
 i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencje
 prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5.
 Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagranicą. o 50 proc. gr. zł.

KROK ZASADNICZY I KONIECZNY.

Rozprasała się prasa fachowa i nie-fachowa szeroko o uchwalonym już przez Sejm i Senat projekcie ustawy, dotyczącej obniżki oprocentowania oraz przedłużenia okresu amortyzacyjnego listów zastawnych prywatnych Towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich. Zainteresowały się tą sprawą liczne rzesze obywateli. Jedni z nich, należący do kategorii dłużników, rozbudzili w sobie — i to słusznie — nadzieje, że nastąpi wreszcie w ich losie jakieś odprężenie. Inni, należący do kategorii wierzycieli, zatroskali się, — ci znowu najnie-słuszniej — czy zapowiadane zmiany nie ściagną na nich strat i niekorzyści. Znaleźli się nawet „przewidyjący ekonomiczni”, co uderzywszy na alarm, grozić zaczęli strasznymi konsekwencjami tej ustawy, wykombinowanymi w swych rozpolitykowanym a nie-trzeźwych mózgach.

Rzecz należy rozważyć spokojnie i bezstronnie.

Najpierw jej geneza. Spadek cen, zwłaszcza artykułów rolnych w ciągu ostatnich lat sprawił, że ciężar długów, które zostały zaciągnięte w lepszych okolicznościach, stał się dziś dla producenta ciężarem wprost nie do zniesienia. Rzecz jasna: żaden warsztat produkcyjny nie może więcej płacić, niż go na to stać. Płacąc wygórowane odsetki, warsztat musi z wolna upadać, staje się wogóle niezdolnym do wywiązywania się z zobowiązań. Nietylko kredyt krótkoterminowy ale i długoterminowy stał się niebezpiecznym dla wierzycieli, wprost zabójczym dla warsztatów rolnych wobec szalonego spadku ich dochodowości. Sytuacja doszła do takiego stanu, że stało się wprost rzeczą pewną, że należności ratalne instytucji kredytu długoterminowego w obecnej jego formie nie mają najmniejszego szans uregulowania. Wysokie odsetki zwłoki zwiększały wciąż i tak narastające długi i w dno licytacji, nie osiągających zresztą żadnego większego efektu, wi-siało nad wszystkimi niemal war-sztatami.

Z ścisłą konsekwencją, w ślad za obniżeniem oprocentowania krótkoterminowego, zapoczątkowaniem zniżką stopy dyskontowej Banku Polskiego musiało przyjść obniżenie oprocentowania kredytu długoterminowego. Nawiasem trzeba dodać, że w ostatnich miesiącach byliśmy świadkami zakrojonych na wielką skalę konwersji długów długoterminowych w listy zastawne państwowych zachodnich, jak w Anglii i Francji a wszystkie one na-ogół zakończyły się powodzeniem. Zrozumiał przeto i nasz rząd, że prze-widziane przez normalne ustawodaw-stwo drogi dla uzgodnienia intere-sów wierzyciela z interesami dłużni-ka, nie wystarczają. Trzeba było za wszelką cenę stworzyć normy prawne dostosowane do szczególnych wa-runków kryzysu. Trzeba było zaprow-adzić taki stan, w którym dłużnik mógłby się wywiązywać ze swych zobowiązań z całkowita sumiennoscia.

Obniżenie kosztów kredytu długoterminowego, to jest właśnie z jednej strony za-ucieczanie ruinowania war-

sztatów produkcji a z dru-giej poprawa praw wierzy-ciela, które dotychczas były fikcją, bo nadmierne pro-centy, pozwalały uchylać się od płat-ności jednakowo płatnikom dobrym i złym, uczciwym i nieuczciwym.

Taka jest geneza projektu rzecz-o nej ustawy. Zasadnicza jej treść przed stawia się następująco: O ile chodzi o dłużników, to projekt przewiduje ob-niżenie odsetek od wierzytelności, za-bezpieczających listy zastawne i obli-gacje towarzystw kredytowych ziem-skich i miejskich, banków hipotecz-nych i komunalnych oraz banków pań-stwowych. Równoległe z tem ma Mini-ster Skarbu wydać zarządzenia, któ-

re przedłużą okresy umorzenia tych wierzytelności, ustala nowe plany a-mortyzacyjne i skonwertują wierzy-telności płatne w całości jednorazo-wo, na wierzytelności spłacalne w trybie stopniowej amortyzacji. Co się zaś tyczy listów zastawnych i obliga-cyj, wypuszczonych na podstawie wymienionych wyżej wierzytelności, to projekt rozróżnia wyraźnie emisje z poręką Skarbu Państwa od emisji, nie posiadających tej poręki. Emisje bez tej poręki ulegają konwersji na listy zastawne i obligacje oprocento-wane i umarżalne na zasadach, odpowiadających oprocentowaniu i okre-som umorzenia tych wierzytelności. Tej konwersji nie podlegają jednak

listy zastawne i obligacje banków państwowych i poręczone przez Skarb Państwa. Oprocentowanie tych papi-erów nie będzie obniżone mimo obni-żenia oprocentowania wierzytelności zabezpieczających. Różnicę stąd po-wstającą na pokryć Skarb Państwa z sum, które w tym celu będą wsta-wiane corocznie do budżetu.

To postanowienie odnośnie do „pań-stwowych“ obligacji i listów zastaw-nych podyktowane było zasadą, że państwo jako takie nie może być nig-dy złym dłużnikiem. Państwo musi honorować swój podpis w całej pełni. Na tem stanowisku stał obecny Rząd. Inaczej zapatrywały się niestety na takie sprawy rządy dawniejsze. One dopuściły do tego, że Pań-stwo polskie przez dwukrotne dewalu-ację pokrzywdziło już dwukrotnie tych, co mu zaufali. Nie wolno było tego powtarzać po raz trzeci. Obywa-tel — zwłaszcza w czasie kryzysu — musi się przekonać naocznie, że pod-pis Państwa jest święty i niewzru-szalny a obywatel, który temu podpi-sowi zufała, może spać spokojnie, bo do jego tak ułokowanych oszczędności kryzys nie będzie miał dostępu. Tak jest teraz u nas.

Decyzja Rządu, nie była łatwą. Wszak żadna bezpośrednia ingerencja państwa w stosunek prywatny mię-dzy wierzycielem i dłużnikiem z natu-ry rzeczy nie jest sympatycznie wd-ziana. To też na wieść o zamiarze wkroczenia Państwa w tę niesłycha-nie drażliwą dziedzinę musiały się odezwać głosy protestu. Sądziły jed-nak bezwarunkowo, że w danym wy-padku nie wolno było Rządowi zach-wiać się w swym postanowieniu. Pójście za owymi głosami byłoby niecierpieniem się z wymogami życia, które wykazało niezbicie niemożność utrzymania bez zmian dzisiejszego stanu rzeczy. Interwencja Państwa nie mogła być ani przez chwilę dalej odwołaną. Rząd musiał stanąć ponad kątem widzenia interesów indywidual-nych czy nawet grupowych, a rzecz potraktować z szerszego, ogólnego punktu widzenia.

Odetchnie własność nieruchoma ziemska i miejska, skoro od wszyst-kich pożyczek hipotecznych, zacią-gniętych w listach zastawnych i obli-gacjach opłacać będzie prawdopodob-nie już za kilka dni tylko 4 i pół do 5 proc. tytułem odsetek oraz znacznie mniejsze raty amortyzacyjne. Z tych-samych ulg korzystać będą i samo-rządy. Odetchnie z ulg każdy produ-cent, 1,755 milionów złotych w pożyczkach podpadnie pod nowa ustawę, wtem 570 milj. kredytów rolniczych, 190 milj. kredytu budowlanego, 311 milj. miejskiego, 390 milj. komunal-ne-go itd.

Proces przystosowania się do zmie-nionych warunków postąpił o wielki krok naprzód. Krok ważny zaś dlate-go, że tylko ten kraj, który się najpre-dziej potrafi przystosować, będzie miał w przyszłości największe warun-ki rozwojowe.

Wysłannik Roosevelta w Europie.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (G) Kores-pondent waszyngtoński londyńskiego „Daily Express“ donosi swemu dzien-nikowi, że od 14 dni bawi w Europie specjalny wysłannik Roosevelta, któ-

remu powierzono misję wysondowa-nia stanowiska większych państw eu-ropejskich w sprawie zagadnienia dłu-gów wojennych. Nazwisko tej osobi-stości trzymane jest w tajemnicy.

Tajne zbrojenia niemieckie przedmiotem interpelacji w Izbie Deputowanych

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (G) Z Pary-ża donoszą: Posłowie prawicowi Par-lementu i Henriot wnieśli do prezydium izby interpelację wzywającą rząd do niezwłocznego opublikowania posiada-nych aktów dotyczących niemieckich potajemnych zbrojeń.

Wniosek kończy się następującem

wzywaniem: Izba wzywa rząd, aby w najkrótszym czasie opublikował ak-ta dotyczące niemieckich zbrojeń, niewypełniania zobowiązań przyję-tych przez ten kraj na mocy Traktatu Wersalskiego i późniejszych umów międzynarodowych.

Niemcy zaopatrują Boliwję w broń.

Lima, 27 grudnia. Z Arica donoszą, że statek niemiecki przywiózł tam 650 pak, zawierających bomby dla wojsk

boliwijskich, oraz ładunek gazoliny dla motorów. (PAT)

Nowy wzlot w stratosferę.

Bruksela, 27 grudnia. Zarząd indus-trzu narodowego dla badań naukowych który sfinansował loty do stratosfery prof. Piccarda, postanowił przyznać prof. Cosynowi, towarzyszywi ostat-niej podróży Piccarda do stratosfery,

potrzebne subsydia do nowej wypra-wy stratosferycznej w r. 1933.

Prof. Cosyns użycie do lotu tego sa-mego balonu, na którym wzniósł się poprzednio. Start nastąpi w południo-wej Belgii. (PAT)

Zima przerwała walki partyzanckie.

Charbin, 27 grudnia. Ostra zima o-r-az brak ubrania i żywności wśród mieszkańców osiedlonych nad brzegami rzeki Amur, zmusiły dowódców różnych oddziałów operujących prze-ciwko wojskom japońskim do prze-

chodzenia na stronę nieprzyjaciela pod warunkiem gwarancji życia, pieniędzy i zachowania urzędów. W ten sposób na całym wybrzeżu i na Sachalinie za-panował spokój bez walki. (PAT)

Kronika telegraficzna.

Ambas. Mellon wyciąga się z życia politycznego. Ambasador Stanów Zjednoczonych w Anglii Mellon oświadczył, iż po dniu 4 marca 1933 r., to jest po objęciu władzy przez prezydenta Roosevelta wyciąga się z życia politycznego. (PAT)

Nowy ambasador Chin w Moskwie. Przewodniczący delegacji chińskiej w Genewie dr. Yen, mianowany został ambasadorem w Rosji sowieckiej. (PAT)

Przyznał się do winy. Aresztowany w Górnej Austrii pod zarzutem dokonania zamachu gazowego na dom towarzyski Garngrossa narodowy socjalista, z zawodu mechanik, przyznał się do winy. (PAT)

Ilu antyfaszystów siedzi w więzieniu. Według danych ministerstwa sprawiedliwości ogólna liczba antyfaszystów pozostających w więzieniu za przestępstwa przeciwko panującemu ustrojowi, poza zwolnionymi na podstawie amnestii i ulaskawienia, wynosi 337 osób. (PAT)

Trzęsienie ziemi w Chinach? Seismografy centralnego zakładu meteorologicznego, zanotowały w dniu 25 b.m. o godzinie 3:15 czasu środkowoeuropejskiego katastrofalne trzęsienie ziemi, którego ognisko znajduje się w odległości 6300 klm. W odległości tej znajdują się południowe Chiny. (PAT)

312 zabitych i 500 rannych w czasie

Mowa króla Karola do deputacji parlamentu.

Bukareszt. 27 grudnia. Przyjmując deputację Izby, która wręczyła mu odpowiedź na oświadczenie, wyrażając przekonanie, że Izba udzieli poparcia rządowi przy ustalaniu nowego gabinetu. Dalej król podkreślił konieczność uproszczenia aparatu państwowego, zaś co do polityki zagranicznej, Rumunia utrzyma zawsze swe pokojowe przymierze z sojusznikami, i przyjazne stosunki z wszystkimi krajami. (PAT)

Panika w kościele.

Owiedo. 27 grudnia. Podczas nabożeństwa w jednym z kościołów jakiś nieznany sprawca rzucił petardę, której eksplozja wywołała panikę wśród zebranego tłumu. W ścisłu uduszona została jedna kobieta. Wiele osób odniosło obrażenia. (PAT)

Kobieta na czele szajki handlarzy żywym towarem.

Kiszyniew. 27 grudnia. W Braszowie aresztowano kobietę, która stała na czele dobrze zorganizowanej szajki handlarzy żywym towarem. Organizacja posiadała swoje oddziały we wszystkich miastach Bessarabii, skąd dziewczęta przewożone były do Braszowa.

Jak wynika ze wstępnych dochodzeń dziewczęta były wysyłane do domów publicznych w Transylwanii a nawet transportowane do Czechosłowacji. Podczas rewizji w mieszkaniu aresztowanej znaleziono szyfrowaną listę kierowników poszczególnych oddziałów. (PAT)

Budowa tamy na Prucie.

Przemysł. 27 grudnia. Na Prucie na odcinku przed Sniatynem władze rumuńskie przystąpiły do budowy tamy, która ma służyć do ewentualnego zahamowania pochodu lodów w czasie wiosennego ruszania lodów. (PAT)

święt. W dzień wigilijny w czasie świąt Bożego Narodzenia, w Nowym Jorku, w różnych wypadkach, przeważnie samochodowych, zginęło 311 osób, a rany odniosło około 500 osób. (PAT)

Eksplozja na poligonie. Na poligonie artyleryjskim pod Rzymem, przy gromadzeniu amunicji nastąpił wybuch, od którego zginęli na miejscu jeden starszy sierżant i 4 żołnierzy. (PAT)

Katastrofa kolejowa. Na stacji Vacar w Hiszpanii wykoleił się pociąg, skutkiem czego 2 osoby zostały zabite, a 2 pasażerów odniosło rany. (PAT)

Dwie lokomotywy zderzyły się z sobą. W Kamienicy (w Niemczech) wydarzyła się katastrofa kolejowa. W pobliżu dworca zderzyły się ze sobą dwie lokomotywy. Maszynista i palacz odnieśli ciężkie obrażenia. Przyczyną wypadku było przejechanie przez jedną z lokomotyw zwrotnicy. (PAT)

Zbiórka na „skarb bojowy Hitlera“.

Frankfurt n. Menem. 27 grudnia. — Kwesta pieniężna na cele polityczne jest w Niemczech dozwolona. Korzystały z tego prawa w dużej mierze partie polityczne w okresie wyborów, zbierając fundusze na cele propagandowe, ale wyłącznie podczas zgromadzeń przedwyborczych.

Obecnie partia narodowo - socjali-

Mała Ententa dąży do zbliżenia z Węgrami.

Wiedeń. 27 grudnia. „Neues Wiener Tagblatt“ donosi z Budapesztu: Biurogrodzki korespondent „Pesti Naplo“

Zderzenie się dwóch okrętów.

Marsylia. 27 grudnia. W porcie marsylskim zderzyły się dwa statki oceaniczne, francuski „Bernardin du St. Pierre“ zdrażający do Medjolanu z hiszpańskim parowcem „Navemar“, przy którym byłym z Filadelfii.

Francuski parowiec wybił w kadłobie „Navemara“ dziurę tak dużą, iż statek hiszpański osiadł na dnie, w głębokości 12 metrów. Zdaniem władz portowych, statek ten będzie można wyratować. Załoga i pasażerowie okrętu zostali wysadzeni na ląd. (PAT)

o odbył rozmowę z jugosłowiańskim ministrem spraw zagr.

Minister oświadczył, że konferencja Małej Ententy zajmowała się szczególnie Węgrami i omawiała możliwość współpracy gospodarczej. Współpraca taka jest koniecznością, która prędzej czy później musi się ujawnić. Minister jest przekonany, że współdziałanie gospodarcze i kulturalne stworzy podstawy do współdziałania politycznego. To co dzieli Jugosławję od Węgier jest o wiele mniejsze od tego, co te państwa łączy. O rewizji pokojowej minister nie wspominał. (PAT)

Samobójstwo emerytowanego sędziego.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. 27 grudnia. (G) W swoim czasie wywołało w Katowicach sensację tajemnicze zniknięcie emerytowanego sędziego Sądu apelacyjnego Aleksandra Grzywaka. Wyszedł on z domu 26 listopada i więcej nie powrócił. Władze policyjne rozpoczęły poszukiwania, jednak bez rezultatu. Dopiero w piątek 23 grudnia dwaj robotnicy z Brynowa, którzy poszli do lasu pod Katowicami, aby wyciąć choinki, znaleźli w odległości 150 m. od drogi w krzakach zwłoki jakiegoś mężczyzny. Po zbadaniu zwłok przez komisję okazało się, że są to zwłoki Grzywaka i że desperat pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru w prawa skroń.

Aresztowanie lekarza.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. 27 grudnia. (G) Przed kilkunastu dniami donosiliśmy o aferyze dra Tadusza Stefanowskiego, który roztrwonił kilka tysięcy złotych i wyludził mniejsze i większe pożyczki od szeregu osób. Dr. Stefanowski aresztowany został w wigilię Bożego Narodzenia.

Włamanie do komendy PW w Borystawiu.

Borysław. 27 grudnia. Władysław Maziarz i Władysław Jacków włamali się do lokalu komendy P. W. i W. F., skąd zabrali kasetkę ogniową, zawierającą gotówkę 537 złotych, oraz odznaki wojskowe i dokumenty. Kasetkę sprawcy rozbili, zaś dokumenty i odznaki porzucili na polu. Jackowa aresztowano, i osadzono w szpitalu. Maziarz ucieka się jeszcze przed władzami. (PAT)

Obława na wściekłego psa.

Sanok. 27 grudnia. Wczoraj rano pojawił się na ulicach miasta pies szpic z widocznymi oznakami wścieklizny. Zwierze wałęsało się w różnych miejscach, pokasało kilkanaście osób. Dzięki zarządzonej natychmiast obławie, władze policyjne psa nieszkodliwiły, zaś pokasanymi zajął się lekarz powiatowy dr. Dorosz. Za właścicielem psa wdrożono poszukiwania. (PAT)

Przytrzymani przemytnicy.

Przemysł. 27 grudnia. Ubiegłej nocy straż graniczna przytrzymała na granicy czechosłowacko-polskiej trzech kucepów z Berezny w Czechosłowacji, mianowicie Iwana Szwejka, Iwana Zolana i Piotra Cierzanycza, którzy usiłowali przemyścić do Polski większą partię sian. Wszystkich trzech aresztowano i odtawiono do sądu w Borystawiu. Towar skonfiskowano.

Mord kapturowy pod Dreznem.

Berlin. 27 grudnia. W okolicy Drezna policja wpadła na trop mordu kapturowego, dokonanego przez szturmowców, których nazwiska policja zdolała ustalić. Od tego czasu Hentsch zniknął i wszelkie poszukiwania były bezskuteczne. Dopiero dzięki przypadkowi udało się wykryć morderstwo. Podejrzani o dokonanie mordu zniknęli. Opinia publiczna domaga się wdrożenia niezbędnych kroków przeciwko inspiratorom samosądu szturmowców hitlerowskich. (PAT)

Ofiara mordu widziana była z po-

czatkami miesiąca w jednym ze szturmowców, których nazwiska policja zdolała ustalić. Od tego czasu Hentsch zniknął i wszelkie poszukiwania były bezskuteczne. Dopiero dzięki przypadkowi udało się wykryć morderstwo. Podejrzani o dokonanie mordu zniknęli. Opinia publiczna domaga się wdrożenia niezbędnych kroków przeciwko inspiratorom samosądu szturmowców hitlerowskich. (PAT)

Wykrycie zamachu na króla Fuada?

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. 27 grudnia. (G) Z Kairu donoszą o wykryciu zamachu, planowanego na życie króla Fuada.

Na krótko przed przybyciem króla na zwiedzenie Państwowej Szkoły Inżynierskiej, na przedmieściu Kairu

Gizeli znaleziono w ogrodzie okalającym gmach szkolny maszyny piekielnicę. Przypuszczają, że zamach był planowany przez członków narodowej partii „Wafdów“.

Strajk w portach francuskich.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. 27 grudnia. (G) Donoszą z Paryża: Trwający od kilku dni strajk robotników portowych w Harwre i St. Nazaire, rozszerzył się na port w Brest.

W porcie tym stoi od kilku dni sze-

reg okrętów czekających daremnie na wyładowanie towarów. Okręty te mają być skierowane do portu w Cherbourg jako jedynego portu na północnym Atlantyku, nie objętego strajkiem.

Rozszerzenie akcji zasiłkowej dla bezrobotnych robotników.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. 27 grudnia. (Sz) Minister Opieki Społecznej zatwierdził wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia, w myśl którego rozszerza się akcja zasiłkowa dla robotników, którzy dotychczas nie mieli możliwości korzystania z zasiłków.

Obecnie będą mogli otrzymać zasiłek ci bezrobotni, którzy przepracowali w ciągu 12 miesięcy przynajmniej 104 dni, jeżeli za okres ten zapłacone

były składki ubezpieczeniowe. Dotychczas wymagany był okres 156 dni przepracowanych w ciągu 12 miesięcy. Okres zasiłkowy jest normalny. Obecnie trwa 13 tygodni. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej dotyczy specjalnie kategorii bezrobotnych, którzy byli zatrudnieni przy robotach ziemnych, drogowych, kolejowych, brukarskich i t. p.

Redukcja narzędzi wojny

głównym punktem programu rozbrojeniowego Roosevelta.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (G) Z Nowego Jorku donoszą: Roosevelt odbył dłuższą rozmowę z przedstawicielem Stanów Zjednoczonych na konferencję rozbrojeniową Normanem Davisem. Rozmowa toczyła się około zagadnień dotyczących położenia Europy, ze szczególnym uwzględnieniem stanu rokowani rozbrojeniowych.

Norman Davis oświadczył po konferencji dziennikarzom, że rozbrojenie jest nieodzownym warunkiem przywrócenia zaufania w świecie. Zaufanie oznacza kredyt, kredyt zaś oznacza

ożywienie gospodarcze. Dziś Norman Davis wyjechał z Nowego Jorku do Genewy.

Albany, 27 grudnia. W toku rozmowy z Rooseveltem, Davis zaznaczył, że rozbrojenie jest potrzebne dla przywrócenia kredytu, który jest jakby dynamomaszyną handlu.

Zdaniem Roosevelta uczucie bezpieczeństwa wzrosłoby proporcjonalnie do redukcji narzędzi wojny. Roosevelt sądzi, że należy dążyć do skasowania łodzi podwodnych. Zaleca on zawarcie układu morskiego francusko-wło-

skiego zgodnego z paktem londyńskim oraz postawienia poza prawem używania bomb powietrznych, gazów trujących, ciężkiej artylerii ruchomej i samolotów bombardujących.

Pozatem omawiano sprawę długów wojennych, nie jednak nie wskazując na to, by Roosevelt zmienił w tym względzie swoje stanowisko. Co do światowej konferencji gospodarczej, Roosevelt wypowiada się za zniesieniem wszelkich ograniczeń programu tej konferencji. (PAT)

Wywiad z Ministrem Beckiem w prasie belgijskiej.

Bruksela, 27 kwietnia. W ostatnich czasach Belgia interesuje się coraz więcej sprawami Polski.

Obecnie prasa belgijska poświęca wiele uwagi polityce zagranicznej Polski, publikując w całości w najważniejszych swych organach wywiady, jakiego udzielił Minister Spraw Zagranicznych Beck „Gazecie Polskiej”. (PAT)

Powrót Wicemin. Szembeka.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (G) Dziś rano bukareszteńskim pociągiem pociągającym powrócił do Warszawy Wiceminister Spraw Zagranicznych p. Szembek i objął urządowanie. Jak wiadomo, pobyt p. Wiceministra Szembeka w Bukareszcie był związany z wręczeniem przez niego królowi Karolowi listów odwołujących go ze stanowiska posła Rzplitej w Rumunii.

Nowy kierownik ref. gosp. w poselstwie niemieckim.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (Sz.) Kierownikiem referatu gospodarczego w poselstwie niemieckim w Warszawie zostanie mianowany w pierwszych dniach stycznia sekretarz legacji dr. Kruemmel, przybywający bezpośrednio z Berlina. Poprzednikiem dra Kruemmela na stanowisku rady do spraw gospodarczych był p. Behr.

Car dla p. Curie-Skłodowskiej

Bruksela, 27 grudnia. Prasa belgijska podaje, że dyrektor T-wa eksploatacji minerałów zawierających rad, major Bertheam-Day zawiadomił T-wo że oddaje do dyspozycji p. Marii Curie-Skłodowskiej znaczną ilość radu, celem umożliwienia jej przeprowadzanych przez nią doświadczeń. (PAT)

Zjazd wydawców prasy polsk. w Ameryce.

Chicago, 27 grudnia. Odbył się tu zjazd wydawców wszystkich dzienników polskich, na którym postanowiono powołać stowarzyszenie pism polskich w Ameryce.

Na prezesa powołano p. Świętlika, cenzora Związku, a wydawcę „Wiadomości Codziennych” p. Kukiela wybrano wiceprezesem. Stowarzyszenie pism postępowych istnieje będzie nadal jako osobna organizacja. (PAT)

Zgon wybitnego lekarza.

Cleveland, 27 grudnia. Zmarł tu, przeżywszy lat 60, lekarz polski dr. Władysław Peters. Był on redaktorem specjalnego polsko-angielskiego czasopisma, wydawanego przez Stow. Polskich Lekarzy i Dentystów w Stanach Zjednoczonych. (PAT)

Zatarg o wysokość komornego w domach Z. U. P. U.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (Sz) Od kilku tygodni na Górnym Śląsku toczy się walka lokatorów domów Z. U. P. U. o obniżenie wygórowanego komornego.

Delegaci komitetów lokatorskich niejednokrotnie występował z żądaniem obniżenia czynszów w tych mieszkaniach. W dniach ostatnich na posiedzeniach specjalnych komitetów, reprezentujących około 600 lokatorów domów ZUPU, w Katowicach i Królewskiej Hucie, postanowiono zakomunikować dyrekcji ZUPU, iż wobec nieudzielenia przez nią do dnia 21 bm. odpowiedzi na memoriał, domagający

się obniżenia czynszów mieszkaniowych o 40 proc., lokatorzy uważają, że dyrekcja ZUPU, wyraziła milcząco zgodę na proponowaną obniżkę i począwszy od dnia 1 stycznia roku przyszłego płacić będą czynsze obniżone o 40 proc.

Ostateczne rozstrzygnięcia zatargu o wysokość komornego w domach ZUPU, na G. Śląsku będzie miało oczywiście doniosłe znaczenie dla ułatwienia identycznej kwestii w domach ZUPU, w innych miastach, gdzie sprawa ta stawiana jest przez lokatorów niemniej stanowczo.

O dalsze zbliżenie gospodarcze między Polską i Sowietami.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (Sz) Polsko-sowiecka Izba Handlowa wydała bankiet na cześć przebywającego w Warszawie członka sowieckiego kolegium dla handlu zagranicznego p. Tamarina.

Oprócz p. Tamarina wzięli udział w bankiecie ze strony sowieckiej poseł ZSSR. w Warszawie Antonow Owsiejenko, prezes Sowpoltorgu Firsow i przedstawiciele sowieckiej misji handlowej w Warszawie. Ze strony polskiej obecni byli na bankiecie ambasador Patek i przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz reprezentanci sfer gospodarczych. W czasie ban-

kietu prezes polsko-sowieckiej Izby handlowej konsul Brygiewicz wygłosił przemówienie na cześć p. Tamarina. P. Tamarin podziękował za przychylne przyjęcie, z jakim spotkał się ze strony Izby handlowej polsko-sowieckiej i polskich sfer gospodarczych. Oba przemówienia wskazywały na konieczność dalszego zbliżenia gospodarczego między Polską a Sowietami.

Pobyt p. Tamarina w Warszawie związany jest z rokowaniami polsko-sowieckimi o przedłużeniu na dalsze dwa lata umowy Sowpoltorgu. Rokowania te dobiegają końca i znajdują się na jaknajlepszej drodze.

Ojciec Św. przed mikrofonem Rok 1933 — Rokiem Świętym.

Citta del Vaticano, 27 grudnia. W odpowiedzi na adres, złożony w imieniu kolegium kardynalskiego Piusowi XI., Ojciec św. wygłosił przez radio przemówienie, w którym po wyrażeniu życzeń kardynałom, zwrócił szczególną uwagę na położenie wiernych w Hiszpanji, Meksyku i Rosji.

Bolesnem jest dla nas — oświadczył Ojciec św. — że prócz istniejących dziś wojen domowych i między narodami, wznaga się powszechny kryzys finansowy i gospodarczy. Papież posłużył się wynalazkiem Marcconiego, aby wszystkim narodom przelać swe życzenia, życzenia wzajemnego zaufania.

Jednocześnie Ojciec św. obwieszcza ludzkości, że rok przyszły 1933 według tradycji jest 1900-ną rocznicą meki Chrystusa Pana i Jego śmierci. Niechaj zatem ludzkość cała — powiedział Papież — oderwie się na chwilę od swych konfliktów, niesta-

sek, sporów, podejrzeń, braku zaufania, rozbrojenia, zbrojeń, reparacji, długów i płatności. Dlatego właśnie ustanawiamy święcenie tej daty, ogłaszając rok przyszły jako rok jubileuszowy, rok święty. (PAT)

Nowe zakazy importowe w Niemczech.

Berlin, 27 grudnia. „Dziennik Ustaw Rzeszy” ogłosił nowe rozporządzenie ministra gospodarki i ministra wyżywienia Rzeszy, wprowadzające z dn. 1 stycznia 1933 r. zakaz importu drzewa okrągłego i smalcu. Wwóz tych artykułów odbywać się będzie mógł za specjalnymi zezwoleniami. Od dnia 16 lutego 1933 r. smalec wykreslony będzie z listy towarów dopuszczonych do importu za zezwoleniami.

Weszła w życie ustawa o obniżeniu oprocentowania.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (Sz) W Dzienniku Ustaw Nr. 115 z dnia 24 grudnia br. ogłoszono ustawę o obniżeniu oprocentowania i przedłużeniu okresów umorzenia wierzytelności długoterminowych zabezpieczających listy zastawne i obligacje, oraz wydanych na podstawie tych wierzytelności listów zastawnych i obligacji.

Termin nabywania świadectw przemysłowych nie będzie przedłużony.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (Sz) Ministerstwo Skarbu przypomina, że termin nabywania świadectw przemysłowych na r. 1933 upływa z dniem 31 grudnia br. Termin ten nie zostanie przedłużony. Niezwłocznie po uływie wymienionego terminu, władze skarbowe przystąpią do lustracji przedsiębiorstw i w wypadku stwierdzenia nieposiadania świadectwa przemysłowego na rok przyszły, sporządzać będą protokoły karne. W interesie więc płatników leży, aby nabywać świadectwa przemysłowe przed dniem 1 stycznia przyszłego roku.

Splata pożyczki Dillonowskiej

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27 grudnia. (Sz) Z dn. 1 stycznia roku przyszłego przypada płatność półrocznej raty kapitału i procentów od 8 proc. pożyczki dolarowej tzw. Dillonowskiej, w wysokości około 14 milionów zł. rocznie. Splata tej sumy nie może wyrzucić ujemnego wpływu na stan rezerw walutowych Banku Polskiego, gdyż zgodnie z umową techniczną, regulującą warunki spłaty, zainteresowane czynniki polskie przekazują co miesiąc na ręce agenta fiskalnego tej pożyczki w Nowym Jorku część należności. W ten sposób przypada na dzień 1 stycznia zapłata nie całej kwoty, lecz jedynie zwykłej raty miesięcznej.

Walka o norweski rynek węglowy.

Oslo, 27 grudnia. Norweskie koleje państwowe zakupiły 12.000 tonn węgla polskiego od koncernu „Robur”, oraz 30.000 tonn węgla od konsorcjum angielskiego.

Jak informuje korespondent PAT, w Londynie ceny na węgiel angielski zakupiony przez koleje norweskie wahają się od 12 szylingów do 15 sh. 7 i pół pенса za tonnę. W roku ub. koleje norweskie zamówiły 60.000 t. węgla, z czego 6000 tonn dostarczyły kopalnie angielskie, a reszta 54.000 tonn kopalnie polskie. (PAT)

Jaka pogoda będzie dzisiaj?

Warszawa, 27 grudnia. Komunikat P. I. M. Przewidywany przebieg pogody do wieczora dnia 28 bm. w Małopolsce Wschodniej: Naogół pochmurno i mglisto, z niewielkimi przejaśnieniami. Temperatura w pobliżu zera. Słabe wiatry zachodnie. (PAT)

Temperatura we Lwowie w dniu 27 bm. wynosiła: o godzinie 7 rano ciśnienie barometryczne 746,76 temperatura +0,4, o godzinie 1 w południe ciśnienie barometryczne 746,06 temperatura +0,4, o godzinie 9 wieczór ciśnienie barometryczne 745,51 temperatura —0,4.

Nowe pismo w Jarosławiu.

Przemysł, 27 grudnia. W Jarosławiu opuścił prasę pierwszy numer nowego dwutygodnika „Gazeta Jarosławska”. (PAT)

VII. Międzynar. Zjazd Historyków. Stypendja dla młodych architektów.

Dnia 16 grudnia odbyło się pełne posiedzenie Wydziału Wykonawczego Komitetu Organizacyjnego VII-go Międzynarodowego Zjazdu Historyków.

Na posiedzeniu tem ostatecznie przyjęto zgłoszenia referatów i sprawozdań (t. zw. rapports) w ogólnej liczbie około 450, w tem zgłoszeń polskich około 60, i przydzielono je do poszczególnych sekcji, uchwalając prowizoryczny program podziału na posiedzenia sekcyjne. Program ostateczny zostanie ustalony w maju r. p. Natomiast już obecnie ostatecznie ustalono program przyjęcia uczestników zjazdu. Obejmuje on zgodnie z poprzednią uchwałą, zapadłą w lipcu b. r. w Hadze, prócz zwiedzenia Warszawy i jej okolic następujące wycieczki: wycieczkę wspólną dla wszystkich uczestników, zamykającą prace zjazdu do Krakowa, gdzie odbędzie się ostateczne plenarne posiedzenie naukowe zjazdu, oraz cztery wycieczki o charakterze turystycznym do wyboru: do Zakopanego i w Pieniny, do Gdyni, na polskie wybrzeże i do Szwajcarii kaszubskiej, do Lwowa, Borysławia i Truskawca oraz do puszczy Białowieskiej, Wilna i nad jeziora litewskie.

Szczegółowy program tych wycieczek zostanie w najbliższym czasie opracowany przy współudziale najwybitniejszych krajoznawców. Wszystkie polskie referaty i sprawozdania

ukażą się w druku przed zjazdem w dwóch tomach. Druk tych prac już się rozpoczął. Stwierdzono, że prócz pięciu języków uznanych za międzynarodowe, język polski może być równorzędnie używany w referatach i dyskusji.

Tow. Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie ogłasza, że wakuje stypendjum im. ś. p. Władysława Frackiewicza, wynoszące 1200 zł. dla młodych architektów. Celem tego stypendjum jest ułatwienie młodym architektom studiów artystycznych w kra-

ju i zagranicą, uprzystępnienie badania ruchu i postępu architektury oraz dianie możliwości wykonania dzieł poważnych, wymagających obok zdolności również nakładu pracy i zasobów pieniężnych.

O stypendjum ubiegają się mogą młodzi artyści, poświęcający się wyłącznie architekturze, mający nie więcej niż lat 33, narodowości polskiej, religii rzymsko-katolickiej, ewangelicko-augsburskiej lub ewangelicko-reformowanej bez względu na miejsce zamieszkania z wyjątkiem studiujących jeszcze w zakładach naukowych.

Kandydaci do stypendjum winni nadesłać do 1 marca 1933 r. pod adresem Komitetu Tow. Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, plac Małachowski 3, podanie, do którego należy dołączyć: a) metrykę urodzenia, b) dowody dotyczące studiów architektonicznych w jednym z wyższych zakładów naukowych krajowych lub zagranicznych, c) curriculum vitae ze wskazaniem osobistych prac i świadectw architektów pod których kierunkiem kandydat pracował po ukończeniu studiów, d) rysunki ewentualnie fotografie prac bądź w projektach, bądź w naturze.

Oceny prac w celu wyboru stypendysty dokonają z ramienia Komitetu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych architekci pp. Stefan Majewski i Edmund Michalski oraz zaproszeni architekci: pp. prof. Marian Lalewicz, Franciszek Lilpop i prof. Oskar Sosnowski. Rozstrzygnięcie przyznania stypendjum nastąpi najpóźniej 15-go maja 1933 r.

Cenne polskie zbiory mineralogiczne wystawione na sprzedaż.

W Santiago de Chile wystawione zostały na sprzedaż cenne zbiory mineralogiczne rodziny Domejków, pochodzące ze spadku po ś. p. Ignacym Domejce (przyjacielu z filareckich wileńskich czasów wieszca Adama Mickiewicza). Ignacy Domejko musiał pod naciskiem prześladowań rosyjskich wyemigrować z kraju do Francji, gdzie ukończył wyższe studia górnicze i jako inżynier górniczy został następnie zaangażowany przez rząd chilijski celem zorganizowania studiów górniczych. Z początku dyrektor szkoły górniczej, następnie jako pierwszy rektor nowozałożonego uniwersytetu, poświęcił się ś. p. Domejko naukowemu badaniu nad minerałami chilijskimi, odkrywając między innymi wiele nowych, nieznanych jeszcze nigdzie okazów i publikując wiele dzieł, które cechują ogromną pracowitość i skrupulatność naukową, tak, że dzieła te służą zawsze jeszcze, jako niezbędny poradnik dla każdego, kto chce się zaznajomić z królestwem mineralnym, czy też z górnictwem w Chile.

Zbiory przekazane spadkobiercom ś. p. Ignacego Domejki, składają się z przeszło 1600 okazów minerałów, przeważnie chilijskich, zebranych przez niego własnoręcznie w całym kraju i osobiście zanalizowanych, ponadto zawierają znaczną ilość okazów sprowadzonych ze Stanów Zjednoczonych i innych części świata celem porównania ich z okazami krajowymi, co ma specjalne dydaktyczne i naukowe znaczenie.

Zbiory te przez pośredników zostały teraz zaferowane niektórym instytucjom naukowym w Stanach Zjednoczonych za cenę 10.000 dolarów.

Uroczystości ku czci Batorego na Węgrzech w roku 1933.

W roku 1933 będzie 400-na rocznica urodzin Stefana Batorego. Z tej okazji odbędzie się na Węgrzech liczne obchody, których program jest następujący:

- 1) Narodowa pielgrzymka do Krakowa, do grobu Stefana Batorego;
- 2) w 400-na rocznicę urodzin Stefana Batorego msza polowa na placu Ludwika Kossutha w Budapeszcie oraz przed gmachem parlamentu;
- 3) Uchwalenie przez parlament ustawy o zasługach Stefana Batorego;
- 4) Odświeżenie pomnika Stefana Batorego w Budapeszcie oraz wypuszczenie medali pamiątkowych Batorego;
- 5) Wystawa pamiątkowa w Muzeum Narodowym, złożona z eksponatów zebranych ze wszystkich muzeów węgierskich;

- 6) Uroczystość w Węgierskiej Akademii Umiejętności;
- 7) Uroczystość w Nyirbator, skąd pochodzi ród Batorych i w Salgatarjanie, gdzie stoi pułk. im. Batorego;
- 8) Wydanie wspólnego znaczka pocztowego na Węgrzech i w Polsce;
- 9) Książka pamiątkowa wydana wspólnie przez Węgierską Akademię Umiejętności w Budapeszcie i przez Akademię Polską w języku francuskim, w której będą umieszczone artykuły historyków węgierskich i polskich o Stefanie Batorem;
- 10) Szczegółone organizacje polsko-węgierskie urządzają odczyty o Stefanie Batorem;
- 11) W Teatrze Narodowym zostanie wystawiona sztuka historyczna pod tytułem „Samuel Zborowski” Goetha w tłumaczeniu J. Tomcsanyi'ego.

Sowiecka ekspedycja polarna.

Grupa uczestników ekspedycji na łamaczu lodów „Sibirjakow” z kierownikiem ekspedycji prof. O. Schmidtem na czele, powróciła do Moskwy. Rząd sowiecki w uznaniu zasług ekspedycji odznaczył jej kierowników orderami Lenina.

Personel ekspedycji składał się z 71 osób, wśród których znajdował się sześć przedstawicieli nauki, w tej liczbie jedna kobieta, specjalistka w dziedzinie geofizyki, p. Russinowa. Po raz pierwszy w historii podróży arktycznych ekspedycja przepłynęła z Archangielska do Oceanu Spokojnego w ciągu 2 miesięcy 4 dni bez postoju zimowego. Łamacz lodów „Sibirjakow” wyruszył z Archangielska 28 lipca. Po przepłynięciu morza Barentsa i Karaskiego dotarł do brzegów Ziemi Północnej, gdzie spotkał się z ekspedycją Uszakowa, która spędziła tam zimę.

DR. WILHELM BARBASZ.

Teatr Wyspiańskiego.

Mimo wysokich walorów sztuki malarskiej Wyspiańskiego, mimo uprawiania przez niego działy poezji epicznej w rapsodach królewskich — pozostał on w świadomości ogółu przede wszystkim jako dramaturg. W dramacie wypowiedział się najsilniej, najpełniej.

Nie dla wszystkich dzieł Wyspiańskiego współczesność miała, a i dzisiejsze nawet pokolenie ma zrozumienie prawdziwe. Od Legionu jednak, a zwłaszcza od Weseła, publiczność Wyspiańskiego przyjmowała z entuzjazmem większość jego sztuk teatralnych; dawała się oczarować genialnością chwytu dramatycznego, całą niezwykłością i oryginalnością nowego tworu, który starszych nieraz oburzał i irytował (Farnowski), do młodych mówił głębokim językiem artyzmu, a do ogółu trafiał nurtem uczucia i rzeczywistości, płynącym pod pokładami trudnych symboli. Współczesność, jeśli nie rozumiała dobrze Wyspiańskiego, wyczuwała, że jest on krwią z jej krwi, kością jej kości.

Na Wyspiańskim sprawdza się, że geniusz idzie często torami, wskazanymi przez życie. Wtem spotkaniu się sztuki Wyspiańskiego z duszą ówczesnego społeczeństwa była jej wielkość. Epoka ówczesna potrzebowała dramatu. Gdy w okresie pozytywizmu, dynamika życia polskiego osłabła, pisarze wypowiedzieli się zniżonym tonem noweli i powieści. Nawet Trylogia Sienkiewicza, która próbowała wyżej nastroić baronów, dawała pocieszenie płytkie; z początku wystarczała, ale już schyłkowi wieku XIX wydawała się za banalna, za mało dramatyczna i żywa i nie zadowalała w dobie nowych hasła sztuki, w dobie głębszej przebudowy myśli polskiej, z której wyszedł St. Szepepanowski, A. Górski, a w czynie r. 1905 i potem legiony. Pierwszy raz pojawiła się taka potrzeba dramatu w romantyzmie — teraz stała się ona znów niezwykle żywa. Wyspiański czuł walor dramatu romantycznego i jego wybitną aktualność — to też od pierwszej chwili stara się go wyzyskać, przebudować w duchu nowej

dramaturgii i w kierunku scenicznym. Z tej dążności wynika później inscenizacja nowoczesna Dziadów i plany inscenizowania w teatrze krakowskim Słowackiego, Faleńskiego, Norwida. Odczuwając całą dramatyczność życia i swojej epoki, Wyspiański chciał dać wreszcie własny styl dramatu i wielki dramatyczny repertuar. Chciał go dać polskiej scenie, z którą zrosł się, jak z swojemi scenami Moliere lub Shakespeare. Zwłaszcza Shakespeare był dlań na tej drodze żywym wzorem, czemu dał wyraz w studjum o Hamlecie. Pisał z myślą o teatrze krakowskim i krakowskiej publiczności. Z myślą o Solskim, Modrzejewskiej czy Zelwerowiczu.

Mimo głębi swych zagadnień, był — w najlepszym znaczeniu — nawskróś aktualny. Nie tylko aktualny przez schlebienie gustowi publiczności i holdowanie łatwym środkom wzruszania, ale aktualny przez wydzieranie społeczeństwu, środowisku swemu, problemów, idei, treści uczuć i pragnień, jawnych czy skrytych. Chochół, wywabiający, co się komu w duszy gra — to najlepszy symbol twórczości Wyspiańskiego. Dlatego, i jakkolwiek tak silnie związany był z teatrem europejskim i i jakkolwiek

dochodził do tak oryginalnych rozwiązań dramatycznych, pozostał zasadniczo poetą narodowym i jest prawie wyłącznie u nas dobrze odczuwany i rozumiany.

Zmieniwszy romantyczny pierwotnie stosunek do współczesności, znajduje swą właściwą postawę i treść, która uczyniła go sławnym, żywotnym, sumieniem i poniekąd wodzem. Ta właściwa postawa jest zdzieranie masek z przeszłości i teraźniejszości. Legendy zmieniały się w krytykę legend narodowych, baśni o Wandzie, która za zwycięstwo ślubuje samobójstwo. Dlaczego — pyta jakoby poeta — bohaterka narodu nie miałaby — na wzór germańskich i skandynawskich pieśni — radość się zwycięstwem? Legion miał w chórze uwielbienia dla Mickiewicza w stulecie jego urodzin, być jedynym głosem krytycznym. Wielkość wieszca wydobyl tu Wyspiański, jak może tylko Monsalwa t Górskiego, ale też jak nigdzie pozatem, padło mocne oskarżenie. Że Mickiewicz i cała mistyka narodu chciała godzić sprzeczności, że zapominają o celu realnym, że była samobójstwem. A potem przyszło Wesele, najaktualniejsza, najbardziej wzgardniejsza satyra. ~~Niemal~~ reportaż

309

Wiadomości bieżące

28
grudnia
1932

Sroda

Młodzianków
Jutro: Tomasza
Wschód słońca 7:45
Zachód słońca 15:30

TEATR WIELKI.

Sroda 28 XII godz. 7.30 „Z małej chmury”, komedia w 3 akt. (Abon. 5.)
Czwartek 29 XII godz. 7.30 „Orfeusz w Piekle”, opera.
Piątek 30 XII godz. 7.30 „Orfeusz w Piekle”, opera.
Sobota 31 XII godz. 7.30 „Z małej chmury”, komedia w 3 akt. (Abon. 5.)
Sobota 31 XII godz. 11.30 wiecz. „Weselek”, rewja.
Niedziela 1 I godz. 3.30 „Orfeusz w Piekle”, opera.
Niedziela 1 I godz. 7.30 „Z małej chmury”, komedia w 3 akt. (Abon. 5.)

TEATR ROZMAITOŚCI.

Sroda 28 XII godz. 7.30 „Jim i Jill”, komedia muzyczna w 6 odsłonach. (Ab. 5.)
Czwartek 29 XII godz. 7.30 „Lekarz bezdomny”, komedia w 3 akt. A. Słonimskiego. (Abon. 1, ceny zniżone.)
Piątek 30 XII godz. 7.30 „Jim i Jill”, komedia muzyczna w 6 odsłonach. (Ab. 5.)
Sobota 31 XII godz. 11.30 wiecz. „Hiszpańska mucha”, komedia w 3 akt.
Niedziela 1 I godz. 3.30 „Rozkosz uczciwości”, komedia w 3 akt. (Abon. 4.)
Niedziela 1 I godz. 7.30 „Jim i Jill”, komedia muzyczna w 6 odsłonach. (Ab. 5.)

SALA COLOSSEUM.

Film: „W cieniu drapaczy chmur”;
Rewja: „Gdy kobieta mówi nie...”.

KINOTEATRY.

ADRIA: „Pieśniarz Paryża”.
APOLLO: „Pałac na kółkach”.
ATLANTIC: „Na rozkaz kobiety”.
CASINO: „Buster Keaton” jako „Dobroczyńca ludzkości”.
CHIMERA: „Czarujący chłopiec”.
GRAZYNA: „C. k. Komenda serc”.
KOPERNIK: „Pod fałszywą flagą”.
MARYSIENKA: „Pod fałszywą flagą”.
OAZA: „Flip i Flap w Legii cudzoziemskiej” oraz rewja.
PALACE: „Dzielny wujak Szwek”.
PAN: „Król, to ja”.
PASAZ: „On albo ja” oraz „Pat i Patachon w Lunaparku”.
PROMIEN: „Na dworze króla Artura”.
RAJ: „Skończona pieśń”.
STYLOWY: „Atlantida” oraz rewja „Wesoły świerszcz”.
SWIT: „Dobranoc, Wiedniu!”.
UCIECHA: Harry Peel w pogoni za czarną maską.

137 urzędników sądowych, delegowanych na stanowiska komorników.

Już w dniach najbliższych nowi komornicy na terenie Małopolski obejmują swe czynności. W trzech Województwach południowo - wschodnich tj. na obszarze Apelacji lwowskiej przewidziano 207 stanowisk komorników. Prezes Sądu Apelacyjnego, we Lwowie dr. Zieliński, delegował na pokrycie za potrzebowania stanowisk komorników 137 osób z pośród urzędników sądowych, pozostających w czynnej służbie i delegowani komornicy wykonywać będą swe czynności przeważnie w miejscowościach, w których pełnili dotychczasową swą służbę. Zaledwie kilku zostało przeniesionych do innych miast za zrzeczeniem się kosztów przeniesienia i dyjet. Delegacje powyższych urzędników przewidziane są na okres od 2 do 6 miesięcy.

Należy dodać, że pewna ilość z pośród wyżej wymienionych urzędników którzy mają pełne kwalifikacje będzie zamianowana na stałe — komornikami. Co do reszty, delegacje ich będą odwołane. W miejsce tych ostatnich zostaną zamianowani ci, których dopuszczono do praktyki skróconej i egzaminów. Są to kandydaci z poza urzędników sądowych.

Jak się dowiadujemy, prezes Sądu Apelacyjnego we Lwowie dopuścił do skrócenia praktyki i egzaminów 33 osoby. Osoby te zawiadomiono już o tem

i wezwano na 3 stycznia, by zgłosili się u prezesa Sądu Okręgowego w Lwowie (Rutowskiego 13). Prezes Sądu Okręgowego wyznaczy komorników, u których kandydaci będą praktykować. Przez styczeń trwać będzie kurs, celem teoretycznego przygotowania się do egzaminu, który odbędzie się z końcem stycznia.

Możliwe jest dopuszczenie jeszcze kilku kandydatów do egzaminów, których ilość nie przekroczy 40.

Do praktyki dopuszczono już z pośród osób, które złożyły podania 40 osób, reszta zaś podań, których nie odrzucono — przesłana będzie do oddzielnych prezesów Sądów Okręgowych, zależnie od miejsca, o które kandydaci prosili. Ci kandydaci, którzy nie wskazali miejsca, otrzymają zapytania, gdzie chcieliby praktykować. Należy podkreślić, że przesłanie podań oddzielnym prezesom Sądów Okręgowych w sprawie praktyki, nie przesądza przyjęcia kandydatów, zależne jest to od opinii, badania lekarskiego, wyniku praktyki i egzaminów.

W najbliższych dniach otrzymają również odpowiednio zawiadomienia ci, których podań nie uwzględniono, przyczem zwrócone im będą dokumenty osobiste i t. p. załączniki.

Z sesji magistratu.

Wczoraj, we wtorek, odbyło się posiedzenie magistratu pod przewodnictwem p. wiceprez. Krzyka w obecności p. wiceprez. dr. Kubali i Chałasa. Uchwalono wnioski Wydziału I. w sprawie przeniesienia dwóch urzędników na emeryturę oraz przyznania pensji wdowiej i sierociej rodzinie po funkcjonariuszu MZE. — Zgodnie z wnioskami Wydz. III, udzielono 8 konsensów budowlanych, w tem jednego na budowę 3-piętrowego domu mieszkalnego przy ul. Kurkowej i załatwiono sprawę dostawy pompy solankowej dla rzeźni miejskiej. Również

na podstawie referatu Wydz. III, uchwalił magistrat wnioski w sprawie upoważnienia syndyka miasta do wniesienia 4 skarg sądowych. Na wniosek Wydziału IV, przyjęto ofertę jednej z firm lwowskich na dostawę 50 wózków transportowych dla hali uboju bydła rogatego w rzeźni miejskiej — za łączną cenę 4.875 zł. Dalej uchwalił magistrat wnioski w sprawie opłat rzeźnianych od mięsa sprządzanego. Wreszcie na wniosek Wydziału VII, przyznano jednorazowy zasiłek studentowi uniwersytetu J. K. na zapłacenie opłaty uniwersyteckiej.

— **Teatr Wielki.** „Z małej chmury...” ka pitalna komedia B. Franka, ciesząca się na naszej scenie wielkiem powodzeniem, gra na będzie dziś w Teatrze Wielkim. Lekko podany niezmiernie aktualny problem społeczny, dowcipne powiedzenia i komiczne sytuacje w połączeniu z koncertową grą aktorów, tworzą przemilę, niezwykle interesująca całość.

— **Teatr Rozmaitości.** Dziś przemilę, pełna humoru komedia muzyczna C. Greya i G. Newmana pt. „Jim i Jill”. Przekład M. Hemara. Wystawienie tej komedii stało się sensacją artystyczną Lwowa.
— **„Lekarz bezdomny” A. Słonimskiego po cenach zniżonych.** Jutro, w czwartek, daje Teatr Rozmaitości niezwykle aktualną i dowcipną sztukę satyrę A. Słonimskiego pt. „Lekarz bezdomny”.
— **Noc Sylwestrowa w Teatrach Miejskich.** „Od jutra będzie lepiej”. Oto tytuł i hasło wielkiej rewii sylwestrowej, która dorocznym zwyczajem urządzają artyści Teatrów Miejskich na pożegnanie starego i powitanie nowego roku. Ceny biletów już od 1 zł. 50 gr. — Bilety do nabycia w kasach Teatrów Miejskich. Początek rewii o godz. 23.30 wiecz.

każdym niemal wierszu swej twórczości i wypowiedział się najjaśniej: że żąda państwa, państwa normalnego, że nie chce Polski — przewodniczki, ale Polski wielkiej i — istniejącej. A równocześnie mówił w synbolach, jaka ma być nowa Polska. — Wypowiedział się w symbolach greckich: Hestji, Apollina, Akropolidy, że Polska ma zerwać z średniowieczną cierpiennością i wstać żywa, jak Grecja. Ogół będzie w przyszłym państwie kochał się, radował dobrami, a wielka jednostka tworzyć w tragicznym trudzie. Choć nie doceniał wartości zbiorowego tworzenia, zasadniczo uderzył w strunę właściwą. Jego ideał państwa przebrwał.

Tym ideom poświęcił też swój dramat historyczny. I na tem polu cechuje Wyspiańskiego, jak zawsze, powaga i celowość trudu. Od pierwszej chwili swego działania chce się nietylko wypowiedzieć, ale i wypełnić luki, — sztuce polskiej i teatrowi polskiemu dać to, czego szuka i czego szukać winien. Dramat historyczny nie był modny, ale Wyspiański zamierzał kontynuować ten typ, który przejawiał się w polskim klasycyzmie, potem u Słowackiego, a wkońcu w dramatach Szujskiego i Gilińskiego.

Dok. nast.

W sprawie lotów turystycznych do Gdańska.

Ze względu na nieumowne dotychczas stosunki lotnicze z W. M. Gdańskiem i wynikające stąd nieporozumienia, Ministerstwo Komunikacji uważa za niewskazane dokonywanie narazie jakichkolwiek lotów na terytorium gdańskim przez polskie samoloty turystyczne. Kluby lotnicze powinny powstrzymać się od wysyłania swych aparatów na to terytorium. Samoloty, lecące nad morze, lądować mogą na lotnisku gdynińskim w Rumii-Zagórzu, po uprzednim zawiadomieniu Aeroklubu Akademickiego w Gdyni.

Cukier i węgiel dla bezrobotnych.

Związek Zachodnio-Polski Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu oraz Związek Zawodowy Polskiego Przemysłu Cukrowniczego b. Królestwa Polskiego, Wołynia, Małopolski i Śląska ofiarowały za pośrednictwem Rady Naczelnej Polskiego Przemysłu Cukrowniczego po 25 wagonów cukru na rzecz Funduszu Pomocy Bezrobotnym.

Kopalnie węgla, zjednoczone w Polskiej Konwencji Węglowej, ofiarowały 40 proc. zniżki od cen konwencyjnych za węgiel, nabywany przez Fundusz Pomocy Bezrobotnym.

poświęcone dalszej dyskusji nad projektem nowej ustawy celnej. Przedmiotem obrad była część projektu dotycząca przepisów ogólnych co do postępowania celnego. Komisja uchwaliła szereg zmian i uzupełnień.

— **Promocja.** Dziś we środę o godz. 12-tej w południe odbędzie się w auli Uniw. J. K. promocja kpt. Henryka Rolińskiego z Komendy placu na doktora praw.

— **Zamiast składania życzeń świątecznych i noworocznych** złożył wiceprezydent m. Fr. Irzyk kwotę zł. 50 na rzecz Miejskiego Komitetu Obywatelskiego dla spraw bezrobotnych.

— **Nowe legitymacje dla emerytów.** Wobec przejścia agend emerytalnych przez władze skarbowe, Ministerstwo skarbu wydało okólnik w sprawie wydawania emerytom legitymacji, uprawniających do zniżek kolejowych i prolongaty legitymacji. Ministerstwo skarbu zarządziło, iż uprawnieni do wydawania i prolongaty legitymacji emerytalnych jest m. in. Izba Skarbova pierwsza we Lwowie. Nowe legitymacje wydawane będą za opłatą 50 groszy od książeczki, na razie tylko tym osobom, które przechodzą na stan spoczynku. Emerytowi posiadającym już legitymacje, władze skarbowe skutecznie będą bezpłatnie prolongaty na rok 1933 na książeczce wydanej im poprzednio przez właściwe władze wymiarowe.

— **Nagły zgon służącej.** Przedwczoraj w mieszkaniu przy ul. Nowej Rzeźni 6 zachorowała nagle na epil psję służąca mra Tomaszewskiego, 17-letnia Ewa Wołosko. Zanim przybył lekarz, dziewczyna zmarła.

— **Okradziony adwokat.** Adwokat lwowski dr. Szymon Weiss (Rutowskiego 24) doniósł, że ukradziono mu z przedpokoju futro bobrowe, wartości 2.500 zł.

Samobójstwo em. rolnika

Wczoraj wieczorem w mieszkaniu em. rolnika Włodzimierza Skwirskiego na Lewanówce (Grunwaldzka 21) wybuchła mielizna demowikanii gwałtowna sprzeczka. W trakcie kłótni rtm. Skwirski wbiegł do drugiego pokoju. Gdy długo stamtąd nie wracał, rodzina jego udała się tam i zaraz na progu zaskoczona została przerażającym widokiem. Skwirski leżał na ziemi w kałuży krwi. Rzucano się mu na ratunek i zaalarmowano pogotowie ratunkowe. Ok. zało się, że poirytowany kłótnią rolnik przecił sobie żyłkę w obu ręk. Pogotowie ratunkowe odwiozło go czem prędzej do szpitala.

Towarzystwo Ubezpieczeń na życie „Feniks“ we Wiedniu

STAN CZYNNY Bilans majątkowy Centrali na dzień 31. grudnia 1931. STAN BIERNY

STAN CZYNNY		STAN BIERNY		
	Szylingi	Szylingi	Szylingi	
1. Stan kasy w Wiedniu i filjach		4,198.249.69	1. Kapitał akcyjny (100.000 szt. à nom. S 40.— pełnowpłacone)	4,000.000.—
2. Rozporządzalna gotówka w instytucjach kredytowych i kasach oszczędności		9,464.573.62	2. Rezerwa kapitałowa	2,400.000.—
3. Realności		74,635.362.45	3. Rezerwa różnic kursu	2,107.415.46
4. Papiery wartościowe	214,101.623.35		4. Rezerwa należnościowa i podatkowa	2,140.000.—
do tego bieżące odsetki	5,748.193.—	219,849.816.35	5. Rezerwa składek i przeniesienia składek:	
5. Pożyczki hipoteczne		22,909.146.68	a) Rezerwa składek po potrąceniu udziału reasekur.	238,246.184.72
6. Pożyczki dla gmin		556.997.94	b) Przeniesienia składek (po potrąceniu udziału reasekurat.)	10,892.661.38
7. Pożyczki za zabezpieczeniem		403.868.47	c) Składki z góry zapłacone	544.204.85
8. Pożyczki na polisy własne		42,024.253.81	d) Fundusze rezerw premjowych ubezpieczone w papierowych markach	12,582.945.76
9. Pożyczki dla Stowarzyszeń		2,451.657.67	6. Fundusze dywidendowe ubezpieczeń z udziałem w zysku	7,818.471.74
10. Depozyta rezerw premjowych		77,805.567.43	do tego udział reasekurat.	4,697.829.96
11. Aktywa niemieckiego portfela waloryzacyjnego		12,582.945.76	7. Depozyta rezerw premjowych reasekuratorów	178,203.973.34
12. Salda czynne rachunków z reasekuratorami		2,747.679.71	8. Rezerwa dla roszczeń pensyjnych funkcjonar.	244.954.44
13. Niezarachowane składki		11,416.938.98	9. Rezerwa dla wypłacić się mających szkód po potrąceniu udziału reasekuratorów (łącznie z rezerwą na należności spadkowe w kwocie S 1,707.527.74)	3,843.974.89
14. Zaległości w agenturach i filjach		6,389.246.86	10. Fundusz dla uczczenia pamięci dyr. Hauptmanna	146.810.02
15. Różni dłużnicy		3,025.157.05	11. Przeniesienie odsetek	868.635.15
16. Inwentarz		1.—	12. Saldo bierne rachunków z reasekuratorami	4,196.500.64
			13. Różni wierzyciele	16,668.899.95
			14. Niepodjęte dywidendy od akcji	83.070.—
			15. Nadwyżka z obrotu rocznego	774.931.17
		<u>490,461,463.47</u>		<u>490,461,463.47</u>

Zbadano i uznano za zgodne z księgami. Wiedeń dnia 11. lipca 1932.

Inż. W. HELLMANN, Dr. OTTO ZEIMER, HUGO WINTER.

ROZCHÓD Rachunek zysków i strat Centrali za rok 1931. Ubezpieczenia życiowe. PRZYCHÓD

ROZCHÓD			PRZYCHÓD		
	Szylingi	Szylingi		Szylingi	Szylingi
1. Wypłaty zapadłych ubezpieczeń i rent:			Przeniesienie zysku		144.712.20
1. Ubezpieczenia pośmiertne i mieszane mniej udziały reasekuratorów	20,747.085.35	10,958.067.21	1. Przeniesienie funduszy z roku ubiegłego:		
2. Ubezpieczenia na dożycie	4,993.287.76	2,742.328.69	1. Rezerwa składek	174,945.916.46	
3. Ubezpieczenia rentowe łącznie z wpłatami do funduszu rent mniej udziały reasekuratorów	1,189.673.43	1,082.483.16	a) Przeniesienia składek f udziału reasek.	11,327.557.26	
2. Wypłaty za odkupione polisy		12,014.140.52	b) Składki z góry zapłacone	167.655.60	
3. Wypłaty dywidend ubezpieczonym mniej udziały reasekuratorów		6,097.680.04	3. Fundusze dywidendowe ubezpiecz. po potrąceniu udziału reasekurator.	6,404.771.85	
4. Wydatki na zarząd po potrąceniu zwrotów reasekuratorów:			4. Rez. dla roszczeń pensyjnych funk.	244.954.44	
Koszty administracyjne	597.539.89		5. Lokata kapitału	2,400.000.—	
Koszty akwizycji	8,864.847.54	10,085.898.92	6. Przeniesienie odsetek	630.287.56	
Koszty badań lekarskich	623.511.49		7. Rezerwa należności i podatków	1,150.000.—	
Bieżące koszty administracji	5,319.806.76		8. Rezerwa różnic kursowych	2,107.415.46	199,378.558.63
Prowizje inkasowe	1,600.195.20		2. Rezerwa dla szkód będących w zawieszeniu z roku ubiegłego po potrąceniu udziału reasekuratorów		2,025.245.76
Podatki i należności	5,548.004.11	22,553.904.29	3. Wpływ premji:		
5. Odpisy i inne wydatki po potrąceniu udziału reasekuratorów:			1. Ubezpiec. pośmiertne mieszane i na dożycie	150,169.970.51	
1. Odpisy:			2. Ubezpieczenia na renty:		
a) kosztów organizacyjnych	632.674.21		a) Składki roczne	90.269.15	
b) nieściągalnych pretensyj	337.947.95	970.622.16	b) Składki jednoraz.	1,002.286.—	151,262.525.66
Inne odpisy			mniej składki reasekur.		57,314.371.03
2. Straty kursowe:			4. Dochody z lokat kapitału:		
a) na efektach wedle ksiąg	2,685.367.21	2,685.367.21	1. Odsetki od pożyczek i eskontu, odsetki od depozytów rezerw oraz odsetki od lokat w instytucjach kredytowych i oszczędnościowych	4,380.299.32	
b) na walutach wedle ksiąg			2. Odsetki od pożyczek na polisy	2,104.026.18	
3. Inne wydatki:			3. Odsetki od pożyczek hipotecznych	1,399.607.92	
a) przyczynienie się do ubezpieczenia personelu	839.123.50		4. Odsetki od papierów wartościowych	12,851.078.20	
b) pensje	486.047.10		5. Dochody realności	3,689.802.50	24,424.814.12
c) wydatki administracyjne	70.188.28	1,395.358.88	mniej udziały reasekuratorów		8,391.325.37
6. Rezerwa dla szkód będących w zawieszeniu:			5. Inne wpływy:		
1. Ubezpieczenia pośmiertne i mieszane z zapadłości roku rachunkow. mniej udział reasekurat. z lat ubiegłych	2,614.169.75	1,129.280.99	1. Wpływy administracyjne:		
mniej udziały reasekur.	1,484.888.76		Należyt. stemplowe	4,777.387.30	
2. Ubezpiecz. na dożycie: z zapadłości roku rach. mniej udziały reasekur. z lat ubiegłych	368.626.15	254.352.04	Należyt. polisowe	376.823.83	5,154.211.13
mniej udziały reasekur.	114.274.11		mniej udziały reasekuratorów		472.463.94
3. Stan funduszy z końcem r. rachunkow.:			2. Zyski z różnic kursowych:		
1. Rezerwa składek:			a) z efektów zrealizowano	737.977.10	
a) Ubezpiec. pośmiertne mieszane i na dożycie	396,613.784.99	230,044.423.80	b) z walut realizowano	317.004.83	1,054.981.93
b) Ubezpiecz. na renty	166,569.361.19	8,201.760.92	3. Inne przychody		41.092.36
2. Przeniesienie składek:			4. Przeniesienie zysku z ubezpieczeń od wypadków i odpowiedzial. cywilnej	69.711.04	5,847.532.52
a) Ubezpiec. pośmiertne mieszane i na dożycie	24,140.481.20	10,872.099.41			
b) Ubezpiecz. na renty	13,268.381.79	20,561.97			
c) składki z góry zapl.	27.860.35	544.204.85			
3. Fundusze dywidendowe dla ubezpiecz. z udz. w zysku					
a) Fundusze dywidend.	10,968.028.33				
b) Uzup. rezerwa dyw.	1,428.416.80				
c) Fundusz zbioru dyw.	119.856.57	12,516.301.70			
4. Rez. dla roszczeń pensyjnych funk.		244.954.44			
5. Rezerwa kapitału		2,400.000.—			
6. Rezerwa należności i podatków		2,140.000.—			
7. Przeniesienia odsetek		868.635.15			
8. Rezerwa różnic kursowych		2,107.415.46			
8. Nadwyżka obrotu rocznego		774.931.17			
		<u>317,377.692.49</u>			<u>317,377.692.49</u>

Zbadano i jako zgodne z księgami uznano. Wiedeń, dnia 11. lipca 1932.

Inż. W. HELLMANN, Dr. OTTO ZEIMER, HUGO WINTER.

(Ciąg dalszy bilansu na str. 10-tej).

